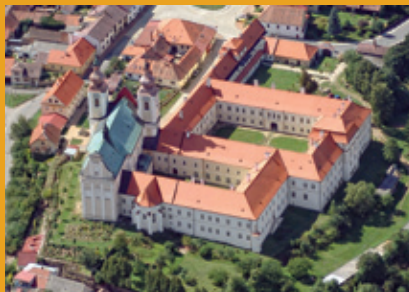

Kraj Vysočina

Region
Telčsko

Region Telčsko

Cirkevní památky

Stopy slavných osobností

Zámek

Muzea a galerie

Rozhledny a vyhlídková místa

Městská památková zóna

Městská památková rezervace

Sochařská a drobná architektura

Zajímavosti a unikáty

Hrad

Vesnická památková zóna

Lidová architektura

Natura 2000

Zvláště chráněná území

Telč

UNESCO, městská památková rezervace

U zrodu této „vodní pevnosti“, jež je zapsaná na seznamu UNESCO, stáli páni z Hradce. Již v polovině 14. století zde postavili hrad, kostel a rozsáhlé tržiště s gotickými domy. Do života města zasahovaly časté požáry; nynější podobu získalo náměstí za vlády osvíceného Zachariáše z Hradce, který dal starý gotický hrad přestavět na honosné panské sídlo. Italští stavitelé, jimž stavbu zámku svěřil, pomohli i při přestavbách domů bohatých měšťanů na náměstí. V polovině 17. století ještě několik staveb v historickém jádru města zrealizovali jezuité, které sem pozvala ovdovělá hraběnka Františka Slavatová. V 18. století bylo náměstí vyzdobeno drobnými uměleckými díly (sochy, kašny, mariánský sloup). Tím byl stavební vývoj centra města prakticky dokončen, neboť dalšímu rozvoji bránily hradby, a hlavně rybníky. Díky tomuto sevření si Telč prakticky dodnes uchovávala romantický renesanční vzhled.

Telč

Zámek

Národní kulturní památka

Historie zámku začíná již ve 2. polovině 14. století, kdy páni z Hradce vybudovali v Telči gotický hrad, který měl především obranný charakter. Osvícený Zachariáš z Hradce nechal v polovině 16. století starý hrad přestavět a rozšířit o nové renesanční paláce. První fázi přestavby provedl Leopold Estreicher, stavitel z nedalekých Slavonic. Z této doby pochází sgrafitová výzdoba Malé hodovní síně a Klenotnice. K dalším pracím si Zachariáš z Hradce pozval zkušeného italského stavitele Baldassara Maggiho. Ten se podílel na výstavbě a výzdobě reprezentační palácové budovy s řadou renesančních sálů zdobených dřevěnými kazetovými stropy. Zajímavým uměleckým dílem je štuková výzdoba kaple Všech svatých (1580), kde pod mramorovým náhrobkem odpočívá mecenáš této krásy Zachariáš z Hradce a jeho první manželka Kateřina z Valdštejna. Zámek nabízí několik prohlídkových tras. Mimo to lze navštívit zámeckou zahradu, park, další výstavní prostory a muzeum.

Tři pohledy na historickou Telč

Věž kostela sv. Jakuba

Nejstarší spolehlivá zmínka o farním kostele sv. Jakuba pochází z roku 1372. V 15. století byl kostel v duchu módního stylu gotiky přestavěn, ale podíl na dnešním vzhledu stavby mají také jezuité a zvláště regotizace, jež proběhla na sklonku 19. století. Díky odkazu měšťana Ondřeje Hanusíka byla v roce 1737 severně za kostelem vybudována křížová chodba křížové cesty, která se připojuje k vnějšímu obvodu zámku. Kostelu dominuje mohutná, 50 m vysoká věž, jež nabízí nádherné výhledy na historické centrum města.

Věž kostela sv. Ducha

Za nejstarší farní a hřbitovní kostel v Telči je pokládán kostel sv. Ducha s románskou věží, která dnes návštěvníkům nabízí pěkný výhled na město. Kostel se původně nacházel v areálu zeměpanského dvorce chráněného příkopem.

Rozhledna Oslednice

Na vrchu Oslednice (556,8 m.n.m.) u Telče se v minulosti nacházelo popravistiště a později zde stála 16 m vysoká dřevěná rozhledna z roku 1898, která zanikla ve 20. letech 20. století. Dnešní stavba má ocelovou konstrukci a po 175 schodech lze vystoupat na vyhlídkový ochoz ve výšce 31,2 m.

Telč

Městská galerie Hasičský dům

 Hasičský dům, ve kterém je galerie umístěna, je nejmladší budovou na telčském náměstí.

Městská galerie pořádá ročně pět přibližně dvouměsíčních autorských výstav. Důraz je více kladen na nadčasovou originalitu díla než na jeho zapojení do dobových proudů. Galerie má zájem také propagovat tvorbu autorů spojených svým životem s Vysočinou, jako je Bohuslav Reynek, Jiří John, Otto Stritzko, Jaroslav Panuška, Jindřich Průcha, Míla Doleželová či Jan Moštěk.

Telč-Staré Město

Městská památková zóna

 Staré Město, rozkládající se na břehu Staroměstského rybníka, je totožné s osadou zmiňovanou již v první třetině 13. století v souvislosti se zeměpanským dvorcem, jež zde založil Jan Lucemburský. Nejvýraznější dominantou Starého Města je kostel Matky Boží a budova renesančního špitálu, založeného Zachariášem z Hradce. V této části Telče převažuje zástavba vesnického charakteru.

Sochařská galerie

 Příjemná procházka kolem Staroměstského rybníka ve stínu starých stromů a barokních soch nás dovede až na Staré Město telčské. Autorem sochařské galerie z let 1740–1750 je Kašpar Ober.

Kostel Matky Boží

 Kostel, který je podle pověsti datován k roku 1099, si zachoval původní gotické jádro.

Dnešní podoba kostela odráží převážně dvě slohová období. Prvým je období gotiky, ze kterého se dochoval presbytář, zákristie a spodní část věže z doby před rokem 1386. Barokní doba se stavby dotkla v roce 1647, kdy byla původně plochostropá loď přestavěna v trojloďní stavbu s empormi. V téže době byla vystavěna i kručta nákladem Hynka Ladislava z Weitmile.

Nová Říše

Premonstrátský klášter s kostelem sv. Petra a Pavla

Premonstrátský klášter byl založen ve 13. století a svoji barokní podobu získal v průběhu 18. století, kdy hospodářsky i kulturně nejvíce prosperoval. V roce 1733 bylo proboštství povýšeno na opatství. Za opata Josefa Bernarda Pelikána byl vystavěn knihovni sál a vyzdoben výjevy ze života zakladatele premonstrátského řádu sv. Norberta. Stavební činnost se v tomto období dotkla také klášterního kostela sv. Petra a Pavla a konventu. Roku 1813 přerušil zdárný rozvoj kláštera požár.

Kostel sv. Petra a Pavla je vynikající ukázkou barokní architektury na Moravě. Vnitřní stěny kostela jsou vyzdobeny freskami Jana Lukáše Krackera z let 1766–1767. Bohatá a vkusná malířská výzdoba je vhodně doplněná umělecky hodnotným mobiliářem.

Nová Říše

Premonstrátský klášter s kostelem sv. Petra a Pavla

Prohlídková trasa kromě návštěvy opatského kostela sv. Petra a Pavla představí prelaturu, sály osobností, pamětní síň bratří Pavla a Antonína Vranických i klášterní knihovnu. Mezi knihami vynikají čtyři vzácné svazky herbáře z 18. století, jež se staly předlohou pro výzdobu tzv. novoříšské keramiky.

Sakrální architektura Krasnice

Kaple Narození Panny Marie
Humberské

Kaple na návrší zvaném Humberk byla postavena jako projev díky za uzdravení Karla Maxmiliána hraběte Thurna, kterého v roce 1660 postihla těžká oční choroba. V roce 1901 byla kaple podstatně zvětšena, upravena v novogotickém slohu a slavnostně vysvěcena. Stavbu navrhl a finančně podpořil zdejší farář Hugo Černý a řídil ji mistr František Kolbábek z Heřmanova.

Sakrální architektura Krauhulčí

Kostel sv. Jana Nepomuckého

Barokní kostel, jeden z prvních na našem území zasvěcený Janu Nepomuckému, je výraznou dominantou zdejší krajiny. Stavitelem kostela byl v letech 1726–1728 František Antonín hrabě Liechtenstein-Kastelkorn. Ke kostelu přiléhá budova, která je údajně pozůstatkem záměru založit zde františkánský klášter.

Telč

Kaple sv. Karla Boromejského

Kaple z roku 1663 byla vybudována v místě, kde Karel Jáchym Slavata padl při lovu do vlčí jámy. Hrabě učinil slib, že pokud bude zachráněn, vstoupí do kláštera řehole, k níž bude náležet mnich, jehož potká jako prvního. Byl zachráněn sedláky a svůj slib splnil – stal se mnichem řádu karmelitánského. Přístupovou cestu ke kapli lemují zastavení křížové cesty, kterou ukončuje barokní sousoší Kalvárie.

Knínice

Kostel Povýšení sv. Kříže

Barokní kostel byl postaven v letech 1715–1717 jako součást jezuitské rezidence nejprve jihlavských, posléze telčských jezuitů. V lici jižního průčelí ke kostelu přiléhá kontribuční sýpka, která ale původně sloužila jako obytná budova.

Praskolesy

Vesnická památková zóna

Praskolesy jsou malá obec, ležící mezi rybníky a zbytky rašelinišť s typickými selskými statky a památnými lípami na návsi. Největší ze všech lip v Praskolesích, dutá lípa, je stará asi 800 let.

Usedlost č. p. 11

Jedná se o mimořádně cenný a zachovaný soubor budov, patřící k nejhodnotnějším a nejstarším typům rolnických usedlostí na Telčsku.

Dobrá Voda

Kostel sv. Jáchyma

Výrazně na návrší situovaný kostelík byl vystavěn v roce 1682 původně pro nedalekou osadu horníků, kteří ve zdejší lokalitě těžili stříbrnou rudu. Donátorem stavby byla vrchnost telčského panství, hrabě Jáchym Slavata.

Socha permoníka u kostela sv. Jáchyma

Hornickou minulost Dobré Vody připomíná také kamenný památník s permoníkem stojící u kostela. Permoník vábí návštěvníky slibem: „Kdo nos můj pohladí, celý rok svůj na poklady míti bude“.

Osobnosti

Pavel Vranický a Antonín Vranický

Rodáci z Nové Říše dosáhli v 18. století na poli hudby vynikajících výsledků. Pavel se v roce 1785 ve svých 29 letech stal ředitelem obou dvorních divadel ve Vídni a stanul v čele první operní scény v tehdejší rakouské říši. Spolu s mladším Antonínem byl Pavel vůdčí osobností takzvané nové vídeňské houslové školy.

Nová Říše

Pamětní síň Pavla a Antonína Vranických

Na počátku 90. let 20. století byla v objektu novofříšského kláštera zpřístupněna pamětní síň hudebních skladatelů a houslistů bratrů Vranických. V první místnosti se nachází expozice zaznamenávající jejich životní cesty a studium na rodné Moravě včetně reprodukcí záznamů v purkrechtních knihách a rodokmenu. V druhé je zachycena jejich vrcholná životní dráha spojená zejména s Vídni a jejich přátelský vztah se skladateli Josephem Haydnem a W. A. Mozartem. Vystaveny jsou zde také hudební nástroje.

Otokar Březina

Nesmazatelnou stopu od Pelhřimovska, přes Jihlavsko až na Třebíčsko zanechal na Vysočině Otokar Březina, vlastním jménem Václav Jebavý, významný český básník.

Narodil se v Počátkách a v září 1883 nastoupil na telčskou reálku, kde v roce 1887 maturoval. Další desetiletí svého života strávil v Nové Říši, kde napsal v podstatě celé své básnické dílo.

Krasnice

Myslivna Majdalena

Původně poutní kaple sv. Magdaleny, adaptována rodem Podstatzkých na myslivnu, byla místem letních pobytů básníka Otokara Březiny, který působil v nedaleké Nové Říši jako učitel.

František Mořic Nágel

Akademický malíř se narodil v Kostelní Myslové. Navštěvoval reálku v Telči a v roce 1905 začal studovat na pražské Umělecko-průmyslové škole. V letech 1909-1912 se vzdělával na pražské malířské Akademii u prof. Hanuše Schwaigra. Se životem a dílem malíře a s osudy lidí žijících v tomto kraji na počátku 20. století seznamuje naučná stezka F. M. Nágla, která návštěvníky provede okolím Kostelní Myslové.

Telč

Pamětní deska

František Mořic Nágel až do osudného roku 1942 žil a pracoval v Telči. Spolu s ostatními telčskými Židy byl deportován do Terezína a posléze do Osvětimi, odkud se již nevrátil. Na náměstí Zachariáše z Hradce je v dlažbě osazena pamětní deska, která připomíná, že z tohoto místa malíř často maloval milovanou Telč.

Doupě

Hrad Roštejn

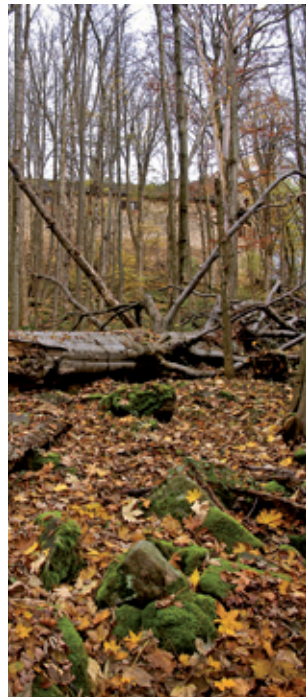

Dobře zachovaný hrad, který se vypíná na skalnatém vrcholu kopce, postavili ve 14. století páni z Hradce. Na jeho severním konci se tyčí bergfrit – věž velmi neobvyklého půdorysu zploštělého sedmiúhelníka s tupým břitem, která nabízí pěkný výhled do okolí. Objekt je v současnosti v majetku kraje Vysočina a sídlí zde pobočka Muzea Vysočiny Jihlava, takže jeho brány jsou návštěvníkům otevřené. V hradních interiérech je umístěna stálá expozice, která dokumentuje historii hradu a způsob života a řemeslný um našich předků v této oblasti Vysočiny. Zajímavostí je Erbovní sál – jeho stěny jsou vyzdobeny téměř sedmi sty erby – a Botanický sál – na stěnách je unikátní vyobrazení téměř tří set užitkových a léčivých rostlin a dřevin.

Roštýnská obora

Přírodní rezervace

Hrad Roštejn a staré bukové porosty, které jej obklopují, hostí regionálně významnou populaci netopýra černého. V létě se zdržuje v lesních porostech, zimu přečkává v prostorách hradu. V oboře byla nalezena také zachovalá společenstva motýlů a řada chráněných druhů živočichů. Jedná se o jeden z mála zachovalých zbytků původních společenstev květnatých a acidofilních bučin v Jihlavských vrších.

Rašelinné jezírko Rosička

Přírodní památka

Lesní rašelinné jezírko v široké úžlabině je místem s početnou populací čolka velkého. Ve vegetačním období je téměř celá vodní hladina pokryta vzplývavými listy leknínu bělostného. Podél břehů je vyvinutá vegetace vysokých ostřic s ostřicí zobánkatou, ve které se směrem k souši objevují druhy ostřicovo-rašeliníkových společenstev, jako ostřice šedavá, zábělník bahenní či violka bahenní. Vedle čolka velkého se zde vyskytují i čolek obecný, čolek horský a skokan krátkonohý.

Zhejral

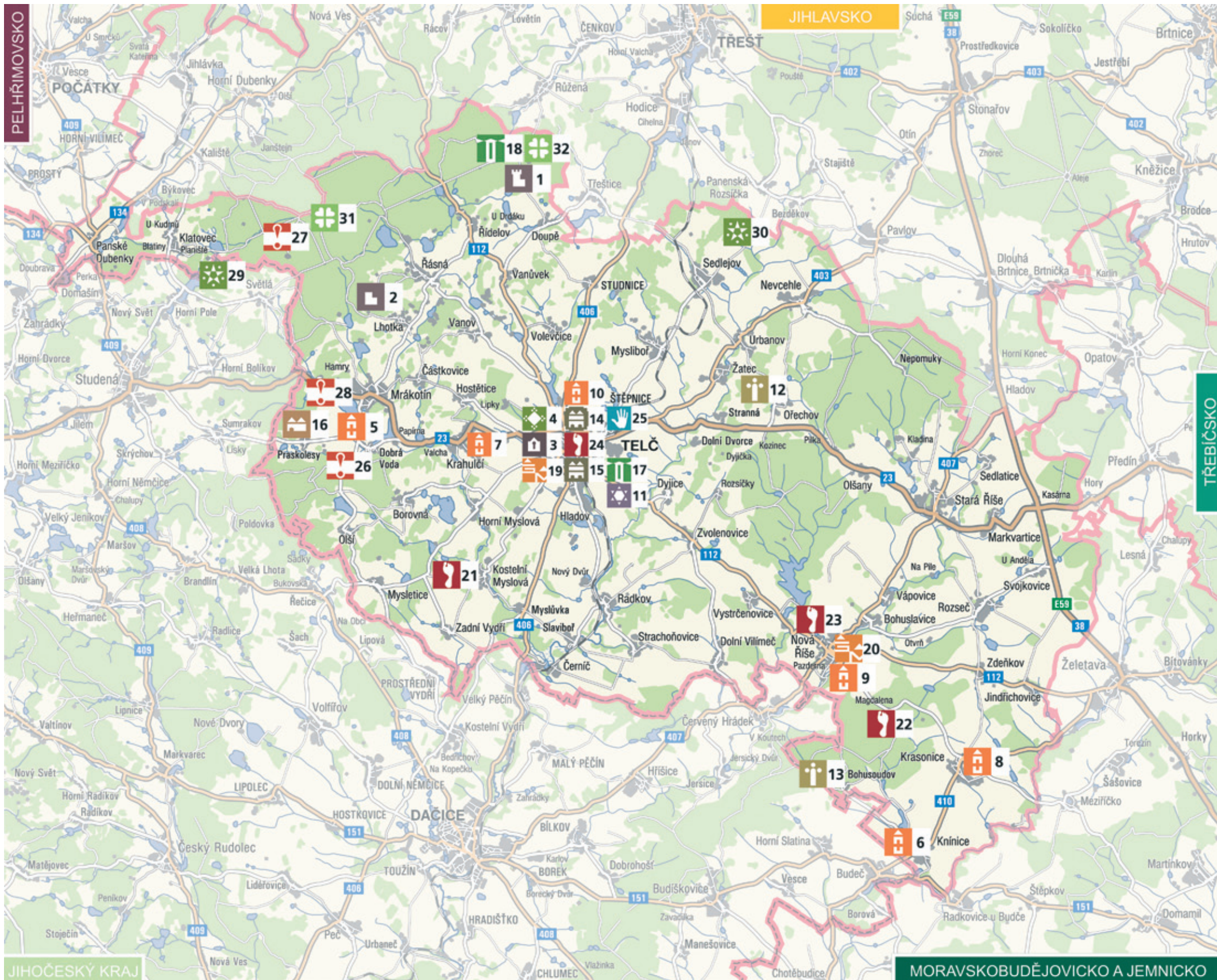
Národní přírodní rezervace

Vrchovinný oligotrofní rybník, rašeliniště, rašelinné louky a iniciální olšiny s rozsáhlým souborem zachovalých rostlinných společenstev ležící na západním úpatí nejvyšší hory Jihlavských vrchů – Javořice představuje spolu s okolní krajinou vysoce cenný segment s ekologickou a estetickou hodnotou.

Vegetace území je pestrá, zastoupení rostlinných společenstev je závislé na výšce hladiny podzemní vody. Z typických a ohrožených druhů zde roste např. bazanovec kytkokvětý, vachta trojlístá, ostřice přioblá, vrba rozmarýnolistá, zábělník bahenní, prstnatec májový.

Region Telčsko

1:120 000

0km 2km 4km 6km 8km 10km

	Církevní památka		Rozhledny a vyhlídková místa		Technická památka		Parky, obory a přírodní prvky
	Díla umělců		Městská památková zóna		Hrad		Natura 2000
	Stopy slavných osobností		Městská památková rezervace		Zřícenina		Zvláště chráněná území
	Zámek		Sochařská a drobná architektura		Židovské památky		
	Muzea a galerie		Zajímavosti a unikáty		Vesnická památková zóna		

Vybrané turistické zajímavosti regionu

1. Hrad Roštejn, Doupě 49°15'6.635"N, 15°25'34.526"E

Hrady

2. Zřícenina hradu Štamberk, Ránsná 49°12'46.793"N, 15°22'41.319"E

Zříceniny

3. Zámek Telč 49°11'6.606"N, 15°27'5.39"E

Zámky

Parky, obory a přírodní prvky

4. Zámecký park, Telč 49°11'6.202"N, 15°27'1.088"E

Cirkevní památky

5. Kostel sv. Jáchyma, Dobrá Voda 49°10'42.383"N, 15°22'39.247"E

6. Kostel sv. Kříže, Knihice 49°5'37.199"N, 15°36'14.495"E

7. Kostel sv. Jana Nepomuckého, Krahulčí 49°10'56.318"N, 15°25'50.653"E

8. Kaple Narození Panny Marie Humberské, Krasonice 49°7'3.621"N, 15°37'29.486"E

9. Premonstrátský klášter s kostelem sv. Petra a sv. Pavla, Nová Říše 49°8'21.906"N, 15°33'53.311"E

10. Kostel sv. Jakuba, Telč 49°11'5.969"N, 15°27'2.556"E

Kostel sv. Duchy, Telč 49°10'58.434"N, 15°27'16.443"E

Židovské památky

11. Židovský hřbitov, Telč 49°10'28.046"N, 15°27'46.096"E

Synagoga, Telč 49°11'0.117"N, 15°27'20.719"E

Sochařská a drobná architektura

12. Památník paravýsadku Out Distance, Ořechov 49°11'51.17"N, 15°31'42.816"E

13. Pomník romskému etniku, Bohusoudiv 49°6'29.72"N, 15°34'34.359"E

Městská památková rezervace

14. Městská památková rezervace Telč 49°11'3.718"N, 15°27'11.045"E

Městská památková zóna

15. Městská památková zóna Telč-Staré Město 49°10'36.664"N, 15°27'30.901"E

Vesnická památková zóna

16. Vesnická památková zóna Fraskolesy 49°10'31.547"N, 15°21'22.088"E

Rozhledny a vyhlídková místa

17. Kozlédna Oslechnice, Telč 49°10'49.448"N, 15°28'5.054"E

Věž kostela sv. Jakuba, Telč 49°11'5.969"N, 15°27'2.556"E

Věž kostela sv. Duchy, Telč 49°10'58.434"N, 15°27'16.443"E

18. Věž hradu Roštejn, Doupě 49°15'6.635"N, 15°25'34.526"E

Galerie, muzea, pamětní síně

19. Muzeum (pobočka Muzea Vysociny Jihlava), Telč 49°11'6.606"N, 15°27'5.39"E

Městská galerie Hasičský dům v Telči 49°11'2.231"N, 15°27'12.413"E

20. Pamětní síň Jana a Antonína Vranických v Nové Říši 49°8'21.906"N, 15°33'53.311"E

Stopy slavných osobností

21. **Kostelní Myslova, František Moric NágI (malíř)**

rodná obec 49°8'52.104"N, 15°25'43.996"E

22. **Krasonice - Majdalena, Otokar Brezina (básník)**

místo letních pobytů – myslivna Majdalena 49°7'39.125"N, 15°35'11.58"E

23. **Nová Říše**

Otokar Brezina (básník)

působíště – dům č. p. 31 (pamětní deska) 49°8'28.692"N, 15°33'35.561"E

Pavel Vranický (hudební skladatel, houslista)

Antonín Vranický (hudební skladatel, houslista)

rodná obec

premonstrátský klášter (expozice) 49°8'21.906"N, 15°33'53.311"E

24. **Telč, František Moric NágI (malíř)**

místo pobytu - pamětní deska osazená v dlažbě na nám. Zachariáše z Hradce

25. **Díla umělců**

Telč

David Lipart (sochař)

sloup se sochou Panny Marie (nám. Zachariáše z Hradce) 49°11'2.152"N, 15°27'15.983"E

Baldassare Maggi (stavitel)

zámek – renesanční přestavba 49°11'6.606"N, 15°27'5.39"E

Zajímavosti a unikáty

26. Socha Permonika u kostela sv. Jáchyma, Dobrá Voda 49°10'42.837"N, 15°22'39.127"E

27. Střednka Páně, Klatovec 49°13'32.083"N, 15°20'19.454"E

28. Kamenolomny, Mrákotiň 49°11'30.026"N, 15°21'46.618"E

Natura 2000

29. Zhejral 49°13'00"N, 15°18'55"E

30. Rašelinně jezírko Rosička 49°14'30"N, 15°30'49"E

Zvláště chráněná území

31. Přírodní památka Milčova skála 49°13'50.83"N, 15°21'14.569"E

32. Přírodní rezervace Roštyňská obora 49°15'10.066"N, 15°25'52.365"E

www.dedictvivysociny.cz

Evropská unie
Evropský fond pro regionální rozvoj
Investice do vaší budoucnosti

ROP
Jihovýchod

Kraj **Vysočina**

Investice do vaší budoucnosti. Spolufinancováno Evropskou unií z Evropského fondu pro regionální rozvoj a krajem Vysočina.

Vydal: Krajský úřad kraje Vysočina, Odbor kultury, památkové péče a cestovního ruchu, květen 2011, Žižkova 57, 587 33 Jihlava, tel.: 564 602 111, www.kr-vysocina.cz

Neprodejné.